

AKTUEL GRAF

Statsministerposten koster ca. to mandater årligt

Kasper Møller Hansen

Lektor, Ph.D.

Center for Valg og Partier

Institut for Statskundskab

Københavns Universitet

CVAP Aktuel Graf Serien

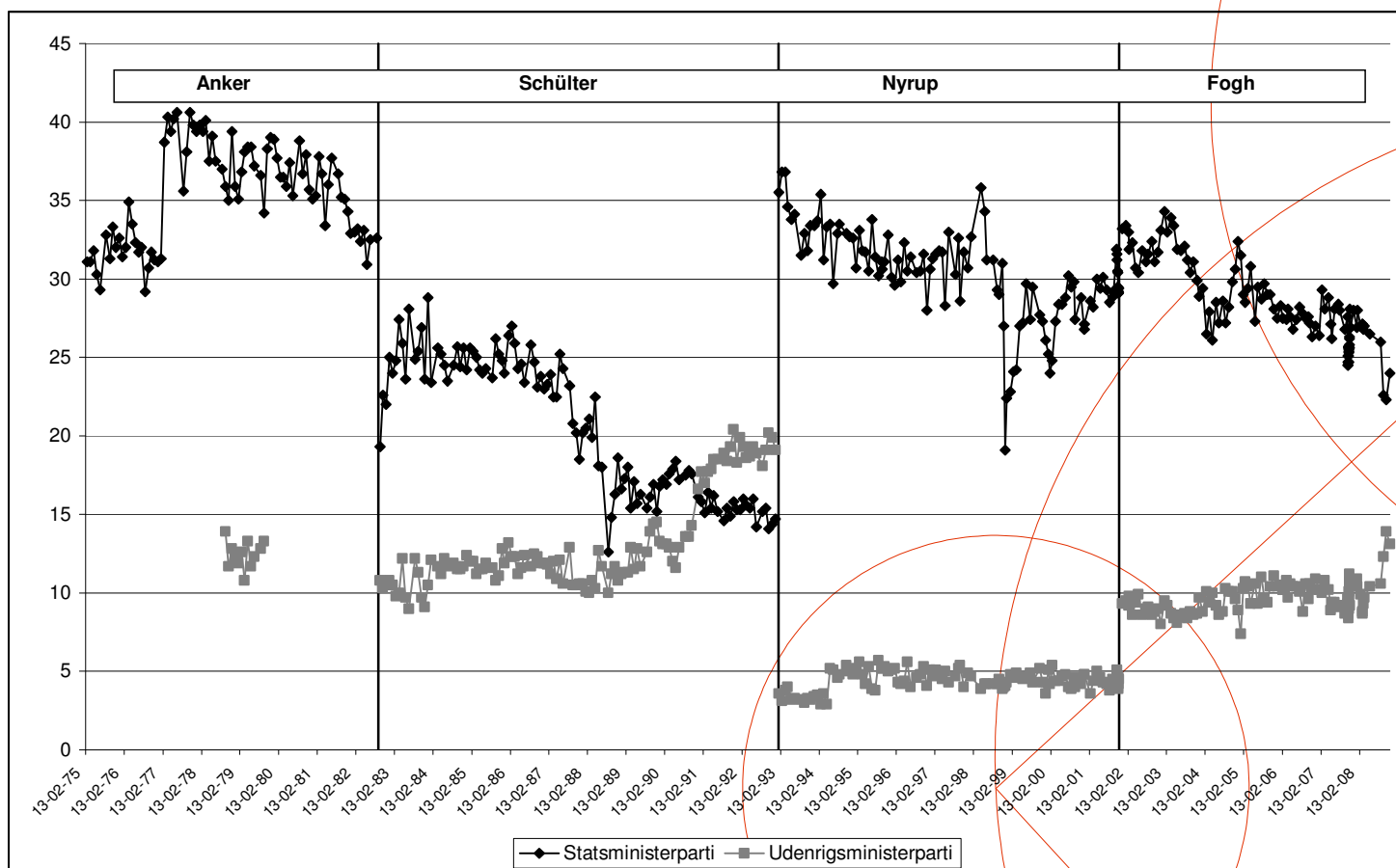
www.cvap.polsci.ku.dk

Statsministerposten koster næsten to mandat om året for statsministerens eget parti

- Fogh Rasmussens parti (V) har tabt 9,2 procentpoint svarende til næsten to mandater om året i de syv år, han har siddet i statsministerkontoret. (Et mandat koster ca. 0,57%).
- Nyrups parti (S) tabte 6,1 procentpoint, mens han sad på statsministerposten, svarende til lidt mere end et mandat om året i de mere end ni år.
- Schlüters parti (K) tabte 4,6 procentpoint i de mere end ti år, han sad på magten, hvilket svarer til i underkanten af et mandat om året.
- Anker Jørgensens parti (S) oplevede overordnet set en lille fremgang på 1,5 procentpoint, fra han blev Statsminister til han forlod statsministerkontoret efter mere end syv år. Men havde i perioden efter den store fremgang ved valget i februar 1977 en entydig tilbagegang på næsten 10 procentpoint.

Tilslutningen til "Statsministerparti" og "Udenrigsministerparti" (1975-2008). Gallup for Berlingske Tidende.

De sidste fire statsministres egne partier har altså alle oplevet den såkaldte *cost of ruling* eller *nedslidningseffekt*.

- Nogle mulige forklaringer:
 - Statsministerpartiet er typisk hovedeksponenten for upopulære love, mens andre partier lettere kan stå uden for forlig eller holde lav profil.
 - Statsministerpartiet opfattes ofte som den hovedansvarlige i forbindelse med eventuelle kriser, mens andre partier kan skubbe ansvaret fra sig.
 - Statsministerpartiet og ikke mindst statsministeren er det parti og den minister, som bliver mest eksponeret i medierne. Vælgerne kan simpelt hen blive trætte af det samme ansigt eller parti.

Regeringspartneren skummer fløden

Mens den siddende statsministers eget parti taber opbakning, viser Gallup's meningsmålinger fra de sidste 33 år, at det næststørste regeringsparti opsamler en del af det som statsministerpartiet taber. Regeringspartneren er i figuren omtalt som "udenrigsministerpartiet". Samlet set er korrelationen mere end -0,7 mellem tilslutningen til statsministerpartiet og næststørste regeringsparti. Det negative fortegn på korrelation viser, at når det ene parti går frem, går det andet typisk tilbage. Det hører altså til sjældenhederne, at begge partier går frem samtidig. Ud fra korrelationen kan man også konkludere, at næsten 50 % ($-0,7^2 \times 100$) af variationen i tilslutningen til statsministerpartiet kan forklares med variationen hos det næststørste regeringsparti. Dette er især gældende på kort sigt; over længere tid kan det næststørste regeringsparti ikke hente tabet hjem. Endelig bekræfter vælgervandringerne indenfor regeringen også, at når vælgerne skifter parti, skifter vælgerne ofte til det parti, som ligger nærmest det de forlod.